The War of Life & Love

ยงยุทธ ขำคง[1]
Yongyut KHAMKHONG
E-mail: yongyut.k@pnru.ac.th

[1] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (Ph.D) สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร Assistant Professor (Ph.D) of Business English Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Phranakhon Rajabhat University

สงครามชีวิตและความรัก (The War of Life & Love) เป็นหนังสือภาษาลาว เขียนโดยกาบแก้ว ทำมะวง นักประพันธ์ชาวลาว ที่ได้รับรางวัลระดับชาติและระดับอาเซียนมาหลายผลงาน อาทิ นักเขียนรางวัลนาคทองคำ (Golden Naka Awards) และนักเขียนรางวัลแม่น้ำโขง (Mekong River Literature Award) หนังสือมีความยาว 416 หน้า จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์แสงสุวัน นครหลวงเวียงจันทน์ ในปี ค.ศ. 2018 (ISBN 9789932413713) โดยผู้เขียนกล่าวว่าหนังสือเล่มนี้เป็น “นวนิยายอัตชีวประวัติ” ของตนเอง

หนังสือแบ่งเป็น 13 บท เนื้อหาบอกเล่าเรื่องราวการผจญภัยในชีวิตของผู้เขียนในสถานการณ์ที่หลากหลายและน่าสนใจ ผู้เขียนยังได้สอดแทรกคติธรรม ความเชื่อ ไสยศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวลาว และประวัติศาสตร์ของสถานที่ที่ผู้เขียนได้ไปเยี่ยมชม บางตอนของหนังสือยังเกี่ยวพันกับคนไทยและการค้าขายระหว่างชายแดนไทย-ลาว อีกด้วย ซึ่งทำให้หนังสือเล่มนี้มีความโดดเด่นน่าอ่าน และน่าจะทำให้นักวิชาการและผู้อ่านชาวไทยเกิดความเข้าใจวัฒนธรรมที่ใกล้ชิดกับแผ่นดินลาว ที่เรียกได้ว่าเป็น “บ้านพี่เมืองน้อง” ของไทยมาอย่างยาวนาน

เนื้อหาในแต่ละบทสรุปได้ดังต่อไปนี้

บทที่ 1 คำสารภาพ

ผู้เขียนเริ่มต้นหนังสือด้วยการบอกเล่าถึงชีวิตในปัจจุบันว่าเป็นนักพูดสร้างแรงบันดาลใจให้เยาวชนในสถานที่ต่างๆ ทั่วประเทศ และวันนั้นเขาได้ขับรถมาพักอยู่โรงแรมใกล้แม่น้ำงึม เมืองแก้วอุดม ทำให้นึกถึงคนรักเก่าชื่อ สุมุนทา (เขียนแบบภาษาลาว) สาวท่าลาดที่มีอาชีพเป็นครู บ้านเธออยู่

ใกล้บ้านภูเขาคำ เขาและสุมุนทาเคยว่ายน้ำเล่นในแม่น้ำงึมแห่งนี้หลายครั้ง และเป็นช่วงเวลาที่เขามีความสุขมากในชีวิต ยามค่ำคืนเขาเคยจับมือกันและนอนฝันหวานถึงการแต่งงานในอนาคต แต่ต่อมาผู้เขียนได้ทิ้งเธอไปมีหญิงอื่น ทำให้สุมุนทาโศกเศร้ามากและแต่งงานกับชายอื่น เขาจึงรู้สึกผิดต่อคำสาบานรักนี้อย่างมากจึงต้องขอสารภาพออกมาผ่านหนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนเล่าต่อว่า ตนเคยมีความรักเข้ามาหลายครั้งในชีวิตและทุกครั้งก็ล้วนต้องดับสูญไปด้วยเหตุผลต่างๆ กัน เช่น ครั้งหนึ่ง เขาเคยตกหลุมรักวิศวกรสาวไอทีของบริษัทโทรคมนาคมแห่งหนึ่งของลาวเมื่อครั้งที่เขาไปทำงานอยู่ที่นั่น แต่โชคชะตาเล่นตลกที่เพื่อนๆ ของสาวคนนั้นไม่มีใครชอบเขาเลย เธอจึงทิ้งเขาไปมีชายอื่น ทำให้เขาอกหัก ต่อมาไม่นาน เขาก็พบรักใหม่กับสาวลูกครึ่งลาว-เวียดนาม ชื่อว่า สอนนะพา ซึ่งเป็นคนสวยงามมากราวกับดาราเกาหลี แต่ครอบครัวของเธอก็รังเกียจคนจนอย่างเขา ทั้งสองจึงได้เลิกร้างกันไปอีกเช่นเคย และต่อมาผู้เขียนได้คบหากับลูกสาวเศรษฐีคนหนึ่งของเมืองเชียงขวาง และใช้ชีวิตคู่ยามค่ำคืนตามผับบาร์เป็นประจำ ทำให้เขาได้รู้ว่ามีการใช้ยาเสพติดหรือยาปลุกเซ็กส์ที่น่ากลัวเพื่อมอมเมาเหยื่ออยู่ในสถานที่เหล่านั้น กระแสบริโภคนิยมของคนหนุ่มสาวมีมาก จนเกิดคำกล่าวกันว่า “สนุกเมืองฟ้ามีแต่แดดกับฝน สนุกเมืองคนมีแต่เล่นกับเที่ยวเท่านั้น” แหล่งช็อปปิ้งสำหรับสาวไฮโซก็คืออุดรธานีและหนองคายของประเทศไทยที่คนลาวรวยๆ นิยมขับรถมาจับจ่ายซื้อของกัน ต่อมาครอบครัวของหญิงคนรักได้ให้เธอแต่งงานกับนักธุรกิจผู้มั่งมีและย้ายไปอยู่ที่ญี่ปุ่น ทำให้ผู้เขียนอกหักอีกครั้ง ในช่วงอกหักนั้นเหมือนฟ้ากลั่นแกล้ง ขณะขับรถลุยฝนวันหนึ่ง เขาถูกฟ้าผ่าใส่รถแต่ก็รอดตายมาได้อย่างหวุดหวิด นี่คงเป็นกรรมที่เขาได้ทำไว้กับสาวสุมุนทา เพียงเพราะเขาอยากได้สาวไฮโซสวยๆ จนหลงลืมสาวครูชนบทที่รัก

เขาอย่างจริงใจ เขากล่าวหาตัวเองเชิงเปรียบเทียบว่า “มัวเมาอยากได้ดาวจนเสียเดือนไป”

บทที่ 2 บาปกรรมตามล่า

ผู้เขียนเคยเป็นอาจารย์พิเศษสอนวิชาการตลาดที่วิทยาลัยรัตนบริหารธุรกิจ และจัดประกวด “สาวงามรัตนะ” ซึ่งมีชื่อเสียงโด่งดังระดับประเทศ ลูกศิษย์หลายคนชนะงานประกวดนางงามระดับชาติ วันนั้นตู้ไฟโฆษณาที่อยู่ในวิทยาลัยล้มลงมาใส่รถมอเตอร์ไซต์คันหนึ่ง ทำให้ผู้หญิงมีครรภ์ที่มาด้วยบาดเจ็บและสลบไป สามีที่เป็นคนขับและเป็นตำรวจโมโหมากและขู่ว่าจะจับผู้เขียนเข้าคุก การทำงานเพื่อนักศึกษาแต่ต้องมารับผิดชอบเรื่องใหญ่เช่นนี้ ผู้เขียนกล่าวเป็นคำพังเพยว่า “ไม่ได้กินชิ้นเนื้อแต่เอากระดูกมาแขวนคอ” โชคดีที่เด็กเกิดมาไม่เป็นอะไร เรื่องจึงจบลงด้วยดี ต่อมาผู้เขียนไปเรียนพิเศษภาษาอังกฤษที่วิทยาลัยแห่งหนึ่งและได้ตกหลุมรักครูที่สอนอยู่ที่นั่น โดยไม่รู้ว่าเธอมีคนรักแล้ว คนรักของเธอจึงมาขู่ทำร้ายเขา จนต้องขอโทษขอโพยเป็นการใหญ่ และด้วยปัญหาชู้สาวนี้ทำให้ผู้เขียนจำต้องลาออกจากการเป็นอาจารย์อย่างน่าเสียดาย

บทที่ 3 ถูกขู่ฆ่าเอาชีวิต

ผู้เขียนได้พิจารณาถึงการใช้ชีวิตคู่ของสามีภรรยาชาวลาวและต้องการเห็นครอบครัวมีความรัก ไม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน และรู้วิธีรักษาความรักให้ยืนยาวต่อไป เขาจึงได้เขียนหนังสือชื่อ “เคล็ดลับชนะใจคนและมัดใจคู่รัก” ซึ่งได้รับเสียงตอบรับจากผู้อ่านทั่วประเทศ มีแฟนคลับทั้งชายและหญิงจำนวนมากติดต่อมาขอรับคำปรึกษาปัญหาชีวิตคู่ทั้งทางโทรศัพท์และในเฟสบุ๊คของผู้เขียน ทำให้เขาไม่ได้หลับไม่ได้นอน มีหญิงแต่งงานแล้ว

คนหนึ่งที่อยู่ทางเหนือของลาวได้โทรศัพท์มาปรึกษากับผู้เขียนเป็นประจำ เธอเล่าว่า สามีเป็นคนโหดร้ายทารุณ แอบไปมีเมียน้อย และทุบตีเธอกับลูกสาวที่มีอายุ 13 ขวบ โดยจับลูกสาวแก้ผ้าไปล่ามไว้หน้าบ้านแล้วทุบตีให้ชาวบ้านดูอยู่เป็นประจำ เขาทุบตีทั้งเมียและลูกไปพร้อม ๆ กัน เป็นที่น่าเวทนา การสนทนาให้คำปรึกษาของผู้เขียนได้ล่วงรู้ไปถึงหูสามีจนได้ สามีได้โทรศัพท์มาขู่ฆ่าผู้เขียนและเล่นงานผู้เขียนทางเฟสบุ๊คด้วยการเขียนโพสต์ด่าทอด้วยคำหยาบคายนับครั้งไม่ถ้วน ใส่ร้ายว่าผู้เขียนเป็นชู้กับภรรยาของตน และไม่นานหลังจากนั้น สามีฆ่าภรรยาเขาและถูกศาลสั่งจำคุกตลอดชีวิต วันที่ผู้หญิงคนนั้นถูกฆ่า ผู้เขียนรู้สึกได้ว่ามีวิญญาณมาเยี่ยมที่บ้านเหมือนเป็นการร่ำลา ประสบการณ์ครั้งนี้ทำให้ผู้เขียนได้รับบทเรียนว่าไม่ควรไปยุ่งกับเรื่องราวภายในครอบครัวของใครอีก

บทที่ 4 คำสาปแช่งแผลงฤทธิ์

ผู้เขียนพบรักใหม่อีกครั้งกับหญิงสาวแขวงบอลิคำไซ ถิ่นไทเมี้ยที่ขึ้นชื่อว่าดินแดนสาวงาม เธอชื่อ ทิบพะสอน บ้านพ่อแม่เธออยู่ที่ปากซันซึ่งผู้เขียนเคยไปเที่ยวและมีความหลังฝังใจอยู่ที่นั่น ในช่วงเวลานั้น ผู้เขียนกำลังสร้างบ้านที่เวียงจันทน์และต้องใช้เงินจำนวนมาก ซ้ำยังต้องทำงานส่งเงินกลับไปให้พ่อแม่ที่แก่เฒ่าอีกด้วย และยังมีพี่ชาย 2 คนที่ไม่ยอมทำงานเกาะพ่อแม่กินไปวันๆ ทั้งที่อายุก็มากแล้ว ยังมีน้องชายคนเล็กสุดที่ผู้เขียนต้องส่งเสียให้เรียนหนังสือในมหาวิทยาลัยอีกด้วย ผู้เขียนมีตำแหน่งเป็นรองผู้อำนวยการบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง และได้กู้เงินบริษัทมาปลูกเรือนและต้องใช้หนี้ไปอีก 6 ปีจึงจะหมด โดยหัวหน้าเป็นคนใจดีให้กู้โดยไม่มีดอกเบี้ย เพราะเห็นแก่ความขยันทำงานของเขา แต่เพราะความชักหน้าไม่ถึงหลังเรื่อง

การเงินทำให้เขาไม่สามารถไปสู่ขอแต่งงานกับทิบพะสอนได้ ทำให้เธอโกรธและไม่ยอมพบหน้าเขาอีกเลย

อนึ่ง การแต่งงานในลาวนั้น นิยมจัดกันในภัตตาคารและต้องใช้เงินอย่างน้อย 50 ล้านกีบ (ราว 160,000 บาท) จนถึงกับมีเพลงดังในลาวชื่อ “50 ล้านประหารใจ” ซึ่งผู้เขียนไม่มีเงินมากพอ เขาจึงพึ่งพิงไสยศาสตร์เพื่อดึงให้คนรักกลับมาคืนดีกันเหมือนเดิม ชาวบ้านพูดกันว่ามีผีแม่หม้ายที่อาศัยอยู่ที่ต้นไม้แห่งหนึ่งในหมู่บ้าน เขาจึงจัดเครื่องเซ่นบูชาไปกราบไหว้ผีแม่หม้ายในคืนข้างแรมที่มืดสนิทแล้วกล่าวว่า “อย่าเอาโทษเอาโพยที่ข้าน้อยมีคนรัก ขอจงกรุณาปล่อยพวกข้าน้อยให้รักกันต่อไป อย่ามากีดกั้นพวกข้าน้อยเลย ขอให้ผีก็อยู่ส่วนผี คนก็อยู่ส่วนคน อย่าเบียดเบียนกัน ถ้าผีแม่หม้ายอยากได้ผัว ก็ไปเสาะหาเอาพ่อหม้ายที่เป็นผีด้วยกันเถิด” รุ่งเช้าวันต่อมา มีคนงานที่บริษัทบอกว่าเห็นทิบพะสอนไปกินก๋วยเตี๋ยวกับหนุ่มพนักงานอากร จึงทำให้ผู้เขียนเสียใจยิ่งกว่าเดิม เขาหันไปพึ่งศาลหลวงปู่ประจำหมู่บ้านที่ลือกันว่าศักดิ์สิทธิ์มาก โดยนำเหล้าขาว ไก่ต้ม และยาสูบเป็นเครื่องเซ่นไหว้ แต่ทิบพะสอนก็ยังไม่ยอมพูดจากับเขาเหมือนเช่นเดิม มิหนำซ้ำยังหันไปคบกับชายหนุ่มหลายคนเหมือนประชดเขา ผู้เขียนยังไม่ยอมแพ้ ได้ไปขอให้คนทรงเจ้า “ผีมะเหสัก” ช่วยสื่อสารกับวิญญาณและดึงคนรักกลับมา แต่ก็ไม่ได้ผลเหมือนเดิม เขาได้ยินมาว่ามีหลวงพ่อเกจิแห่งวัดนากุ้ง เมืองปากงึม ศักดิ์สิทธิ์มากจึงเดินทางไปหาพร้อมด้วยเครื่องเซ่นไหว้ทำเป็นกระทงเล็กๆ ใส่ เส้นยาสูบ เนื้อแห้ง ปลาแห้ง เมี่ยงคำ หมากคำ เหล้าของคาว ของหวาน มะพร้าว ลูกตาล ประพรมน้ำหอมที่มีขมิ้น ส้มป่อย เป็นส่วนผสม ให้ทั่วทุกกระทง และเงินอีกแสนกีบ (ราว 300 บาท) หลังพิธีสะเดาะเคราะห์และขอพรแล้ว ทิบพะสอนก็ยังไม่ยอมคืนดีด้วย ในที่สุดเธอก็

แต่งงานกับพนักงานภาษีอากรที่ภัตตาคารช้างเผือก ประตูแก้วมณีโชค สงครามความรักของผู้เขียนจึงสิ้นสุดลงอย่างเจ็บปวด

บทที่ 5 พี่สาวเสียชีวิต

ในปี 2011 ผู้เขียนได้รับข่าวร้ายจากทางบ้านว่าพี่สาวคนที่ 5 เสียชีวิต เขาจึงรีบขับรถจากเวียงจันทน์กลับบ้านเกิดที่หมู่บ้านบึงทะเล เมืองสุวรรณเขต พี่สาวผูกคอตายอยู่ในบ้านเธอที่ฝั่งประเทศไทย ผู้เขียนมีพี่น้องรวม 10 คน พี่สาวเป็นคนที่ 5 และเป็นผู้ที่ใช้ชีวิตอย่างลำบากที่สุด หมู่บ้านบึงทะเลเป็นถิ่นกันดารมาก อยู่ไกลจากหมู่บ้านอื่นๆ การไปซื้อของที่ตลาดหรือไปหาหมอ ชาวบ้านนิยมนั่งเรือข้ามฟากมาที่ฝั่งไทยจะสะดวกกว่า พี่สาวผู้เขียนตอนนั้นอายุ 17 ปีได้ตัดสินใจแต่งงานกับพ่อม่ายชาวไทยอายุ 60 ปี และคอยส่งข้าวปลาอาหารกลับมาเลี้ยงดูพี่น้องคนอื่นๆ ที่ลาว จนทำให้พี่น้องได้เรียนหนังสือเหมือนเด็กคนอื่นๆ พี่สาวคนที่ 5 นี้จึงได้เสียสละอย่างใหญ่หลวงที่ยอมแต่งงานกับคนแก่เพียงเพราะต้องการช่วยเหลือพี่น้องให้ได้มีอาหารกินและมีโอกาสเรียนหนังสือ และพี่ได้มีลูก 2 คนกับสามีเฒ่านี้ด้วย พี่สาวไม่รู้หนังสือและต้องออกไปรับจ้างใช้แรงงานทุกอย่างที่เมืองไทย เช่น ดำนา ทำความสะอาดบ้าน เพื่อให้มีเงินมาเลี้ยงดูครอบครัวทั้งฝั่งไทยและฝั่งลาว สามีแก่นั้นเป็นนักดื่มเหล้าและไม่สนใจครอบครัวเลย ในคืนที่พี่สาวผูกคอตายนั้น ได้ทะเลาะกับสามีอย่างรุนแรงและหลังจากนั้น สามีก็วิ่งมาบอกชาวบ้านว่า พี่สาวผูกคอตายแล้ว จึงทำให้เกิดคำถามมากมายตามมาว่า เป็นการฆาตกรรมหรือไม่ หลังจากนั้นเพียง 2 ปี สามีของเธอก็เสียชีวิต

คนในครอบครัวของผู้เขียนตำหนิเขาว่าเป็นต้นเหตุที่ทำให้พี่สาวฆ่าตัวตาย เพราะก่อนหน้านั้น พี่สาวได้โทรศัพท์มาหาผู้เขียนเพื่อยืมเงินจำนวนหนึ่งไปให้ลูกชายของเธอที่จะเข้าเรียนที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร แต่

ผู้เขียนไม่มีให้ เพราะตอนนั้นผู้เขียนได้นำเอาลูกสองคนของพี่สาวคนที่ 4 มาส่งเสียให้เรียนที่เวียงจันทน์ จึงมีความขัดสนอยู่แล้ว ทำให้พี่สาวคนที่ 5 น้อยใจและฆ่าตัวตาย ผู้เขียนเป็นลูกคนที่ 8 ในจำนวนพี่น้อง 10 คน พี่น้องทุกคนก็ล้วนคาดหวังว่า จะให้ผู้เขียนส่งเสียลูกๆ ของพวกเขาทุกคนได้เรียนหนังสือสูงๆ กันทั้งหมด ซึ่งเป็นไปไม่ได้ ถึงกระนั้น ผู้เขียนก็รู้สึกสงสารลูกทั้งสองคนของพี่สาวคนที่ 5 อย่างมากที่ต้องกลายเป็นเด็กกำพร้า จึงได้ส่งเสียให้พวกเขาได้เรียนในมหาวิทยาลัยในประเทศไทยจนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี

บทที่ 6 กราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์

สมัยเด็กๆ ในวัย 12 ขวบ ผู้เขียนรับจ้างลักลอบขนมะขามเปียกและของอื่นๆ มาขายที่ฝั่งไทย เพื่อหาเงินมาเที่ยวงานบุญพระธาตุพนม ชาวบ้านจากสุวรรณเขตของลาวนิยมมาเที่ยวงานบุญนี้ทุกปี โดยจะนั่งเรือมาขึ้นท่าที่อำเภอหว้านใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร บางครั้งก็นอนหลับอยู่ติดกำแพงวัดจนถึงเช้าก็มี ที่สุวรรณเขตก็มีพระธาตุสีโคตตะบอง แขวงคำม่วน ที่ชาวบ้านให้ความเคารพกันมาก ตำนานเล่าว่ามีการสร้างพระธาตุขึ้นนับแต่สมัยอาณาจักรสีโคตตะบองช่วงศตวรรษที่ 6-8 เมื่อมาถึงศตวรรษที่ 16 หรือราวปี ค.ศ. 1520-1747 ของอาณาจักรล้านช้าง มีการบูรณะองค์พระธาตุขึ้นใหม่ แต่ในช่วงที่ฝรั่งเศสยึดครองลาวในปี ค.ศ. 1893-1949 พระธาตุก็ถูกละทิ้งไปนานและได้กลับมารุ่งเรืองอีกครั้งหลังจากการประกาศอิสรภาพของลาวเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 1945 ในสุวรรณเขตยังมีพระธาตุอิงรังที่ผู้คนนิยมไปกราบไหว้ พระธาตุอิงรังสร้างเมื่อปี พ.ศ. 400 ในสมัยอาณาจักรสีโคตตะบอง โดยมีสมณทูตจากอินเดียถูกพระเจ้าอโศกมหาราชส่งมาอยู่ที่นี่ และมีพระบรมสารีริกธาตุบรรจุอยู่ในองค์พระธาตุอีกด้วย

บทที่ 7 สงครามชีวิต

ผู้เขียนกลับมาเยี่ยมพ่อแม่ที่บ้านบึงทะเล และได้เห็นแม่แก่ชราไปมาก อายุ 77 ปี แม่มีลูก 14 คน แต่เสียชีวิตไป 4 คน ลูกชายคนโตและลูกคนที่ 3 ที่อายุเกิน 50 แล้วทั้งคู่สติไม่สมประกอบ จึงอยู่อาศัยพ่อแม่กินมาจนถึงปัจจุบัน พี่สาวคนที่ 5 เสียชีวิต และพี่ชายคนที่ 6 หนีออกจากบ้านไป 15 ปี ไม่ยอมติดต่อกลับมาอีกเลย แม่จึงเหลือลูก 8 คน ผู้เขียนเป็นลูกคนที่ 8 ของครอบครัว แม่เป็นลูกชาวนา เกิดที่หมู่บ้านหนองกะแด้ง เมือง วีละบูลี เมื่ออายุ 17 ปีได้แต่งงานกับพ่อซึ่งเป็นลูกของพ่อค้าเมืองเซโปน ช่วงที่แต่งงานกันในปี 1968 นั้น อเมริกาเปิดศึกกับลาวและทิ้งระเบิดทำลายลาวอย่างย่อยยับ หลังสงคราม ธุรกิจของพ่อเกิดความเสียหายจนล้มละลายและพ่ออาศัยแค่เหล้าเป็นที่พึ่งนับแต่นั้น เพราะความยากจนและสามีที่ไม่เอาไหนทำให้แม่พยายามฆ่าตัวตาย แต่หมอได้ช่วยชีวิตไว้ทัน พ่อจึงรู้สึกสำนึกผิดและกลับมาตั้งใจทำงานอยู่พักหนึ่งแต่แล้วก็กลับไปกินเหล้าอีกเหมือนเดิมจนถึงปัจจุบัน ลูกของแม่แทบทุกคนจึงต้องทำงานรับจ้างทุกรูปแบบเพื่อหาอาหารมาเลี้ยงดูกัน ผู้เขียนเองได้ปลูกพืชผัก เช่น มะเขือ ตำลึง พริก และหาบไปขายตามบ้านเรือนของผู้คนและเรียนรู้การค้าขายตั้งแต่เด็กเป็นต้นมา

บทที่ 8 โรงเรียนกินนอนที่ลิขิตฝัน

เมื่อผู้เขียนอายุ 14 ปี ถูกครอบครัวส่งมาอยู่โรงเรียนกินนอนที่แขวงจำปาสัก ตั้งอยู่ที่ตีนเขาบาเจียง ซึ่งเป็นการออกจากบ้านเป็นครั้งแรกในชีวิตและไม่รู้ชะตากรรมว่าจะเป็นอย่างไร เงินมีติดตัวมา.50,000 กีบ (ราว 160 บาท) ซึ่งน้อยมาก เขาจึงต้องไปรับจ้างชาวบ้านแถวโรงเรียนทำงานเพื่อแลกอาหาร มีนักเรียนราว 1,000 คน มีเพียง 30 ที่เป็นผู้หญิง เพื่อนของผู้เขียนหลายคนก็มาจากครอบครัวร่ำรวย มาจากเวียงจันทน์ก็มี โรงเรียนมี

กฎระเบียบที่ดี ตื่นตี 5 ออกกำลังกาย และตกเย็นนักเรียนรวมกลุ่มกันติวิชาต่างๆ ให้กันและกัน ผู้เขียนและนักเรียนจำนวนมากไม่ค่อยมีสุขอนามัยที่ดีทำให้เป็นโรคผิวหนังทั้งตัว สิ่งหนึ่งที่ทำให้ผู้เขียนมีความสุขมากขณะที่เรียนคือการเขียนจดหมายถึงหญิงสาวจากเวียงจันทน์คนหนึ่งที่ไม่เคยเห็นหน้าตากันมาก่อน พวกเขาเขียนจดหมายติดต่อกันยาวนานหลายปีและตกหลุมรักกันและกัน ด้วยทักษะเขียนจดหมายจีบสาวนี้เองที่ทำให้เพื่อนๆ มาจ้างเขาเขียนจดหมายให้สาวๆ หลายคน โดยค่าจ้างจะเป็นขนมและของกินทำให้ผู้เขียนได้กินอาหารดีๆ จากเพื่อนๆ

บทที่ 9 ตามหาสาวเวียงจันทน์

หลังจากเรียนจบมัธยมปลายในปี 1997 ผู้เขียนได้แสวงหาโอกาสทางการศึกษาในนครหลวงเวียงจันทน์ และยังอยากเจอคนรักที่เคยติดต่อกันทางจดหมายด้วย เขามาอาศัยพักกับเพื่อนที่เรียนจบมาจากจำปาสักด้วยกัน วันหนึ่งผู้เขียนขอยืมรถจักรยานเพื่อนและขี่ไปหาสาวคนรักและได้เห็นพระธาตุหลวงเวียงจันทน์ที่งามสง่า ก่อสร้างมาตั้งแต่ พ.ศ..236 และทุกวันเพ็ญเดือน 12 ทุกปี ชาวลาวจะมาทำบุญนมัสการพระธาตุเป็นเวลา 7 วัน 7 คืน ซึ่งเป็นงานบุญที่ใหญ่ที่สุดของประเทศลาว ผู้เขียนได้เสาะหาบ้านสาวคนรักหลายวันก็ไม่เจอ และระหว่างทางยังถูกหมากัดขาและกางเกงขาดอีก เขาจึงยุติการตามหาเธอไปพักใหญ่ เขาหันมาทำงานรับจ้างดำนาที่เมืองสีโคตตะบอง ได้เงินค่าจ้างวันละ 10,000 กีบ (ราว 30 บาท) และสอบเข้าเรียนที่มหาวิทยาลัยแห่งชาติ (ดงโดก) ได้สำเร็จ ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่ใหญ่ที่สุดของลาว ผู้เขียนต้องทำงานหลายอย่างเพื่อส่งตัวเองเรียนหนังสือ ทั้งงานซักผ้าตามโรงแรม งานซ่อมคอมพิวเตอร์ที่บริษัทของชาวเกาหลี จนมีโอกาสถูกส่งไปฝึกอบรมการซ่อมคอมพิวเตอร์ที่เกาหลีใต้ชีวิตของผู้เขียนดีขึ้นมาเรื่อยๆ

ต่อมาเขามีโอกาสพบกับคนรักตัวจริง ทว่าหญิงสาวแต่งงานมีลูกแล้ว ทำให้ผู้เขียนอกหักและเสียใจอย่างมาก

บทที่ 10 จันทะลา กลับบ้านเกิดเฉิดอ้าย

พี่ชายคนที่ 6 ชื่อจันทะลา เป็นคนที่เรียนเก่งมากและเล่นกีฬาจนได้เหรียญทองแดงในการแข่งขันปิงปองระดับชาติ ทำให้เป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูล พ่อแม่จึงรักลูกคนนี้เป็นพิเศษ ซึ่งพี่ชายก็ไม่ทำให้ผิดหวังด้วยการสอบเรียนต่อชิงทุนไปเรียนที่ประเทศจีนได้สำเร็จ พ่อแม่ฆ่าวัว และเป็ดไก่ทั้งบ้านเพื่อเลี้ยงดูชาวบ้านที่มาร่วมแสดงความยินดีกันทั้งหมู่บ้านบึงทะเล แต่อนิจจา เขาเรียนไม่จบ สอบตก 1 วิชาจึงถูกไล่ออกจากมหาวิทยาลัยและกลับมาอยู่บ้าน ทำให้พ่อแม่อับอายขายหน้าอย่างมากและพ่อหันกลับไปดื่มเหล้าหนักขึ้นกว่าเดิมทุกวัน ผู้เขียนจึงไปรับพี่มาอยู่ด้วยกันที่เวียงจันทน์ เพราะกลัวพี่ชายจะคิดสั้น พี่ชายหันไปเรียนเทคนิคการเชื่อมเหล็ก และทำงานรับจ้างดำนาหาเงินส่งตัวเองจนสามารถเรียนจบ จากนั้นพี่ชายได้งานทำที่โรงงานซีเมนต์วังเวียง และติดต่อกันไม่ได้อีกเลย ผู้เขียนได้พยายามตามไปที่บริษัทและเสาะหาจากแหล่งต่างๆ เป็นเวลาถึง 15 ปี ก็ไม่ได้ข่าวคราวของพี่ชายคนนี้อีกเลย

บทที่ 11 อ้ายสีพันผู้เผื่อแผ่

ครั้งหนึ่งผู้เขียนกลับมาเยี่ยมเพื่อนที่แขวงจำปาสัก ถิ่นที่เคยมาเรียนโรงเรียนกินนอน ณ เมืองบาเจียงเจริญสุข ทำให้เขานึกหวนถึงอดีตว่า ครั้งหนึ่งเคยเป็นไข้มาลาเรียและรู้สึกตัวว่ากำลังจะตาย จึงนั่งรถลงใต้ไปหาเพื่อนรักอ้ายสีพันคนนี้ที่เคยเรียนอย่างยากลำบากมาด้วยกัน และอ้ายสีพันก็พาเขาไปหาหมอและดูแลเขาอย่างดีจนหายจากไข้ป่ากลับมามีสุขภาพดี

เหมือนเดิม ผู้เขียนได้แวะไปหาเพื่อนและมอบเงินให้เพื่อนเก่าที่เป็นมากกว่าคนในครอบครัวเสียอีก ปัจจุบันนี้ อ้ายสีพันขาพิการข้างหนึ่งเพราะโดนรถชน แต่ความเป็นเพื่อนก็ยังคงเหมือนเดิมไม่เปลี่ยนแปลง

บทที่ 12 เพื่อนแท้ชื่อสมใจ

ผู้เขียนขับรถไปที่เมืองปากช่องเพื่อเยี่ยมเพื่อนรักอีกคนหนึ่งชื่อสมใจ สมัยที่เรียนอยู่โรงเรียนกินนอนด้วยกันนั้น สมใจมักเอากับข้าวกับปลามาจากบ้านเพื่อมาเลี้ยงดูผู้เขียนอยู่เสมอ เพราะผู้เขียนเป็นคนจนและผอมโซขาดอาหาร การได้รับอาหารจากเพื่อนจึงถือเป็นหนี้บุญคุณอันยิ่งใหญ่ ประสบการณ์ที่ยากลำบากในโรงเรียนที่แทบจะเล่าให้ใครฟังไม่ได้เลย เช่น ต้องขูดถังเศษอาหารเหลือทิ้งขึ้นมากิน ก็เคยทำมาแล้ว สมใจเคยพาผู้เขียนไปเที่ยวปราสาทหินวัดพู แขวงจำปาสัก ที่สร้างมาตั้งแต่ช่วงศตวรรษที่ 7-12 เป็นสถาปัตยกรรมเขมรที่เคยถือครองดินแดนแถบนี้ คำกล่าวที่ว่า คนใต้พูดจาไม่ไพเราะแต่ใจดีก็ดูได้จากเพื่อนสมใจคนนี้สมกับที่เขาพูดกันว่า “คนแขวงจำปาสัก ถึงเสียงจะหนักแต่ใจดี”

บทที่ 13 ชีวิตขอฝากไว้ที่ปลายปากกา

ผู้เขียนกล่าวทิ้งท้ายในบทนี้ว่า คนเราต้องหมั่นดูแล ร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ ของตัวเองให้สมดุลอยู่เสมอ อย่าเอาแต่คอยหาเงิน ชื่อเสียง ตำแหน่ง เพื่อปรนเปรอแต่ตัวเอง ผู้เขียนได้เสี่ยงตายมาหลายครั้ง ถูกขู่ฆ่า ถูกไล่ออกจากงาน ยากจนข้นแค้น และอกหักมานับครั้งไม่ถ้วน แต่ก็ยังมีความก้าวหน้าในชีวิตมาได้เรื่อยๆ ได้เรียนหนังสือจบปริญญาตรีจากลาว และเรียนจบปริญญาโทจากประเทศไทย เขากล่าวว่า “ไม่มีความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ใดที่จะได้มาโดยไม่ผ่านการลงทุนจากหยาดเหงื่อหยดน้ำตา และไม่มี

อะไรที่สามารถบดขยี้ล้างผลาญคนผู้หนึ่งมากเท่ากับการที่ยอมจำนนให้แก่โชคชะตา” เขาจะเขียนหนังสือเพื่อประโยชน์สุขของคนลาวไปเรื่อยๆ และได้รับรางวัล นักเขียนวรรณกรรมแม่น้ำโขง ในปี ค.ศ. 2018 เขียนหนังสือไปแล้ว 9 เล่ม เขาจะไม่ยอมแพ้ต่อความทุกข์ยากใดๆ การได้รับรางวัล เยาวชนต้นแบบดีเด่น จากทางการลาว ทำให้เขารู้สึกภาคภูมิใจมาก เขาอยากบอกกับทุกคนที่กำลังสู้ชีวิตว่า เราไม่ควรโทษสภาพแวดล้อมเรื่องความจนสมัยเป็นเด็กเพราะ “ดอกบัวที่บริสุทธิ์ยังเกิดจากตมได้ฉันใด เราทุกคนก็สามารถเติบโตในชีวิตได้ฉันนั้น”

หนังสือ สงครามชีวิตและความรัก (The War of Life & Love) ของนักเขียนลาว กาบแก้ว ทำมะวง ซึ่งเป็นนักเขียนระดับชั้นนำของประเทศที่ได้รับรางวัลในฐานะนักประพันธ์ระดับชาติและนานาชาติมาแล้วหลายรางวัล และยังเป็นบุคคลต้นแบบดีเด่นที่รัฐบาลลาวให้การยอมรับในฐานะผู้สร้างชื่อเสียงให้ประเทศชาติ กาบแก้ว ทำมะวง ยังเป็นนักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จ ได้เดินทางไปเรียนต่างประเทศ โดยจบปริญญาโทจากประเทศไทย และศึกษาดูงานในหลายประเทศ ทำให้เขาเป็นนักเขียนที่มีมุมมองกว้างไกล มีความคิดเห็นแบบหัวก้าวหน้าประจวบกับการได้รับประสบการณ์ชีวิตที่ยากลำบากอย่างมากในวัยเด็ก ทำให้เขาสามารถถ่ายทอดความรู้สึกที่มีออกมาเป็นตัวหนังสือที่ชวนติดตาม และยังเป็นคนที่มองโลกในแง่ดี มีอารมณ์ขัน จนทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่าหนังสือ สงครามชีวิตและความรัก มิใช่เป็นเพียงการเล่าประวัติส่วนตัวเท่านั้น แต่เป็นเสมือนการเล่าเกร็ดประวัติศาสตร์ของคนลาว วัฒนธรรม ความเชื่อ และวิถีชีวิต ของชาวลาวอีกด้วย เขาให้ความสำคัญกับคนยากจนที่กำลังกระเสือกกระสนเพื่อยกระดับชีวิตของตนเองให้ดีขึ้น และเน้นย้ำเป็นพิเศษเรื่องการใส่ใจในการศึกษาที่สูงขึ้น การ

พรรณนาโวหารสถานที่ต่างๆ ที่ปรากฏในหนังสือและความรู้สึกที่ผู้เขียนมีต่อบุคคลและสถานการณ์ต่างๆ นั้น เป็นการบรรยายแบบละเอียดลออ ทำให้เห็นภาพและคล้อยตามได้ง่าย ซึ่งถือเป็นจุดแข็งของหนังสือเล่มนี้ สิ่งที่สำคัญที่สุดที่จะได้รับจากการอ่านหนังสือนี้ก็คือ ความเข้าอกเข้าใจชีวิตจิตใจชนชาติลาวที่เป็นเพื่อนบ้านที่ใกล้ชิดที่สุดของประเทศไทยมาอย่างยาวนาน การเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านนี้เองจะทำให้เราลดความขัดแย้ง ลดการกีดกัน และมีความเห็นใจกันและกันมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นปณิธานประการหนึ่งของการรวมกลุ่มประเทศอาเซียนทั้ง 10 ชาติของเรานี้เอง การอ่านหนังสือที่ดีๆ ของประเทศเพื่อนบ้านเช่นนี้ย่อมทำให้หัวใจของเราเปิดกว้างและยอมรับความแตกต่างของพี่น้องต่างชาติต่างภาษา ลดอคติทางเชื้อชาติลงได้มากทีเดียว หนังสือ สงครามชีวิตและความรัก ของกาบแก้ว ทำมะวง จึงสามารถตอบโจทย์ความแตกต่างทางเชื้อชาติได้เป็นอย่างดี

ผู้เรียบเรียงขอขอบพระคุณ นางสาวจิรสุตา พิมพ์ทอง นักศึกษาชาวลาว ที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการจัดการทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ผู้ให้คำปรึกษาเรื่องคำศัพท์และสำนวนในภาษาลาวและความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวลาว จนทำให้ผู้เรียบเรียงมีความเข้าใจและเกิดความประทับใจหนังสือเล่มนี้มากยิ่งขึ้น

หนังสืออ้างอิง

กาบแก้ว ทำมะวง. (2018). **สงครามชีวิตและความรัก**. เวียงจันทน์: สำนักพิมพ์